

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

P E T Ö F I.

Petőfi ünnepe.

Petőfit szavakkal dicsőíteni lehetetlen.

Nincs az a toll, mely olyan aranyat tudjon festeni, mely Petőfi alakját fényesebbé tegye.

A költői képzelet legragyogóbb sugárai elenyésznek a mellett a szívárvány mellett, mely ez órákban az egész ország egén keresztül ivellik, s ez a csodafülemény a valóság, az igazság, az élet.

Valóság, igazság, élet az, hogy e napon egy egész ország egy eszmében lelkesül fel, egy hazai költő emlékét ünnepli meg.

Egy költőt, aki nemzetének nem adhat mást, mint amit már oda adott: szívének vérét, lelkének világát.

Porrá lett már, s azokért a szét-hullt porszemekért lelkesül egy egész ország.

Könyveket irtak arról, hogy mi volt Petőfi a multban: — az új kor-szak krónikájának tagjai feljegyzik, hogy mi lett Petőfi a jelenben?

Kiengesztelő Génusza lett ennek az országnak.

Azt látjuk, hogy Petőfi ércszobrá előtt összetalálkozik mind az az érzés, mely a politika, a felekezeti, a nemzeti-terén egymással harszol, s a midőn babért nyújt a költőnek, egyuttal olajágot nyújt a közös hazának.

A hány koszoru borítja a szobor talapját, annyiféle színű szalag viseli az üdvözlő szót, s a színeknek jelentésük van. És mind azok a színek összevegyülnek egymással, megegyezve abban a szent eszmében, amiért a költő élt, működött és meghalt: a haza- és szabadságszeretettel evangéliumában.

E mai fényes napnak messze kiható befolyása fog lenni. Több ez, mint ünnapnap: kezdő napja ez egy óhajtott új korszaknak.

Tegyünk ma fogadást, kezeinket nyújtva egymásnak, hogy azt a testvéri érzést, mely e napon megszületett, soha nem fogjuk megtagadni: s ha vissza-

vonás szállna közénk: mondjuk azt: „Petőfi légy velünk.”

Ez a testvéri érzés legyen Petőfi-nek aranyból öntött szobra.

Jókai Mór.

Az ünnepről.

„Magyarország”.

Ötven év előtt meghalt egy szegény, kopott magyar poeta. A mig élt: élhetetlen volt. Hogy meghalt: halhatatlanná lett.

Ennek az ötven év előtt összetört gyöngye testnek örökre élő, lángoló lelke suhan ma a magyar földön végig. A hogy végigsuhan: megmozdul a föld, megindulnak a tömegek, szárnyalnak a lelkek. A költő lelkének meleg érintése nyomán ünnep támad a széles magyar földön: édes, lelketadó, nagy jövőre biztató ünnep.

En nemzetem, rád ismerek megint! Az vagy, a minék tudni akarlak: a nagylelkű, a melegsívű, az emlékező, a hálás. Nem a hatalmasok lába előtt görbedsz: ott térdelsz az elhagyott poeta sírhantjánál. Ajkaid könyörgésre nyílnak; de nem az emberekhez: Istennek szól az. Oh, ha sohasem cselekednél másként...

Ünnepelj csak, édes nemzetem! Ne szegyeled azt szegény, kopott poétát. Neved dicsőségét ő vitte el messze tengerekre. Az ő ünnepének édes melegében olvad össze lelked: sok millió ember lelke. Az ilyen magasztos egyesülés lángja edz, tisztít, nemesít. Szükséged van arra. Számod kicsiny: a multak viharait csakis lelked nemességének erejével küzdötted le. A jövőnek megpróbáltatásait is ezzel kell meggyőznöd...

Vidd el virágaidat Segesvárra! Borítsd el velük legkedvesebb fiad sírját! És áldd meg most és mindörökké az ő felejtethetetlen, kedves emlékeztét!

„Budapesti Hírlap”

És mikor az eszme első mártírjainak megpecsételt sorsa után ötven évvel az egész nemzet, mint egy ember rohant érte halálba, akkor a rohanók közt ott volt Petőfi, a szabadság fény-madara, a ki elégett a puská, az ágyu tüzeiben és hamvaiból kikelve, a magyar szabadságszeretettel örökéletű dalaival ajakán repül a halhatatlanságba.

A magyar nemzetnek és a szent szabadságnak közkinse az ő verses könyve. Dogmája, imádsága, csatakiáltása, büszkesége és dicsősége, ereje és életkedve, síró öröme és ujjongó bánata, ki nem pótolható vesztése és lelkének, reményének a megváltója, a kinek nincsen jele, mert fejféja a Tátra, nincsen sírja, mert sírja az egész Magyarország; nincsen családjára, nincsen maradványa, mert mindnyájunknak gyermeke, mindnyájunknak mestere, mindnyájunknak dajkája, mindnyájunknak lelkesítője, mindnyájunknak vigasztaló bősége; s a kinek nincsen kora, mert ifjan ment el s örök ifjúságban tündöklök, jelképezve a nemzetet, a mely az ő lelkeivel eltelve nem muló ifjúsággal repül utána

a dicsőségbe, zengvén a nevét, zengvén verseit s megfőjvén nemzedékről nemzedékre eszméinek, érzéseinek, haza és szabadságszeretetének az egekbe szakadt tisztá, életadó, kedvre, lelkesedésre serkentő forrásától.

„Egyetértés.”

Ötven éve halálának. Csapatóron, harc közben halt meg, a hogy végzete, hős jel-leme s költő-ábrándja parancsolta. Ellenség támadta meg a magyart. Hazáját, szabadságát s jövőjét akarta eltiporni. A magyar megvédte kincsét s minden kincse közt a legfontosabbat: fájának becsületét. Becsületéből él nemzeti önérzete, önérzetéből nagysága s jövőjének örökkévalósága.

A csatatérről, a hol a nemzet becsületét omlott a honfővér, Petőfi el nem maradhatott. S ha már ott volt: az első közt: kellett lennie. Az első közt: a halottak közt. Csatatéri halála ép úgy nem hiányozhatott életéből, mint a kereszthalál nem hiányozhat az ádvízítő életéből. A dicső és megváltók vézete az: meghalni azért, a miért éltek, éreztek, lelkesültek és munkáltak.

„Pesti Napló.”

Petőfit ünnepli holnap az egységes és oszthatatlan magyar nemzet, Petőfit, a szabadság Tírteuszát, a ki omló vérvével pecsételte meg faj- és hazaszeretétét. Ugy történt minden, a mint kívánta, a mint megálmodta. Nem halt meg ágyban, párnák között; nem hervadt el lassan, mint a virág, nem égett le észrevétlenül, mint a gyertyaszál! Ott esett el Magyarország keleti végén, a szarnokság ellen viselt szent háborúban, a harcmezőn; az ifjú vér ott folyt ki forró, szerelmes szívéből, utolsó szavát elnyelte a kardcsattogás, a trombita sivító hangja, az ágyúdörög, még meleg vonagló testén futó paripák száguldtak át... „Elszört csontjait ott szedték össze és adták át örök nyugalomra a közös sír-nak, lemeszárolt honfővérek sok százada.”

A legnagyobb magyar lírikust ötven évvel ezelőtt látta utóljára halandó szem a fehér-egyházi hidon, kétségbeesett tusa főtégében, a mint nézte könnyes szemmel, szorongó szívvel a gyilkos öldöklést Bem honvédei és Lüders kozákjai között.

Huszonhat éves volt ekkor, az élet hajnalán, de hire-neve, dicsősége aggasztánnak vallotta. Pályája a meteor pályafutása; úgy támadt, ahogy a meteorok a meteorok a világtűrben, forró augusztusi éjeken. Élete éppen oly rendkívüli, épp olyan szokatlan, épp olyan szertelen, aminő poézisa. Mások ez iskolát alig járják meg annyi idő alatt, amekkorára terjedt az ő egész élete; amennyi idő alatt ő sikereiben a legnagyobb, dicsőségben nálunk páratlanul álló pályát futott meg. És milyen romantikus végletegben mozog ez a rövid, csodás élet!

„Pesti Hírlap.”

A népből származott és a népe lón. Bölcsője a szegény mészáros szűk szobájában ringott és kriptája: a magyar nép lelke. Ke-

vésnek jut ez a magasztos nyugvóhely, mely ben életre válik a halál. Ide a nép csak megváltót, prófétát és apostolt temet. Így élnek ők tovább; miként isten nincs sehol, de mégis ott van mindenütt, eltűnnek, de szellemük melegit és ragyog.

Mi a hír, mi a dicsőség? A húság azt hiszi, messzire szárnyal, pedig a távolban erőtlenné a földre hull. Költők, művészek, politikusok, a kik úgy gondolják, hogy nevük, műveiket emlegeti a nép, mind elsápad-nának, ha belemennének a nagy embertömegbe. Hányan nem ismerik őket, nem tudják nevüket, nem törődnek törekvéseikkel; a hír, a dicsőség hamar megakad az egymásután következő rétegekben.

De van egy sugár, mely áthatol a tömör és sötét tömegben, még rejtélyesebb, mint a fizikusok új sugara: ez a genie, mikor szíve van. Menjete el a nép egyszerű gyermekei közé és kérdezzétek meg, ki volt Kossuth. Felelni fog és amit nem tud, azt megmondja ösztöne. És kérdezzétek meg, ki volt Petőfi. Dallal felel és áldva említi a nevet.

Miért áldja, miért imádja? Ezt nem fejt meg az irodalom története, a mélyreható aesthetikus. Gőthe a költészet fejedelmé alakja és emléket most készülődik meg-ünnepegni. Németország; de legyen bár ünneplése fényes és hangos, a köznépbe nem hatoltak el dicsőségének hideg sugarai. De Petőfi él, ott van mindenütt; az egyszerű polgár, a földmives, a munkás átszellemül nevének hallatára. Mert Petőfi — maga a magyar nép. Az ő lelke, öröme, bánata, sóhajta, kacagása és haragja csendül meg verseiben. Ez a magyar lélek ritmusokban.

Most értitek, hogyan tudott dalolni forró szerelemről, hogyan tudott dalolni forró szellemről, hogyan tudott pajzánul tréfálkozni, enyelegve gunyolódni, szabadságról, népjógról énekelni és megírni felséges harci csatadalait? Hangszere a nép lelke volt és ennek mennyi hurja van; ezért változatos, de mindig igaz, mint maga az élet. Most pacsirta-hang, majd mennydörgés.

„Budapesti Napló”.

Ez a mai nap Petőfinek a napja.

Ne ünnepeljünk ma mást senkit, mint a szabadság dalnokát, a szabadság mártírját.

Minden koszoru, mit ma fontok, minden babér, minden pálmalevél, a melyet ma téptek, legyen a halhatatlan költő, feledhetetlen, szeretett barátom emlékének talpazatára letéve!

Minket pedig felejtsetek el!

Jókai Mór.

Gazdaságunk és erőnk tökéletes inventáriuma ez a szegény költő, a ki kopott ruhában járt, mint valamennyi fiai az Istennék.

Petőfi sirjánál.

Írta: Bartók Lajos.

Isten, a Te nagy és szent neveddel kezűk el, mert imádkozni juttak a harcz-mezőre, Hálaimát zengeni Neked, győzelmi éneket, mint Deborah prófétanő, ki a diadal atyja vagy!

Mert a segesvári csata mind folyik ötven év óta. A hegyek még haragosan ek-hőznek vissza az ágyúdörgésre, félszázados morgással... A felhőkre vetik árnyékukat a longó zászlók, villámlanak a fegyverek és hangzik a vezénylet: „Előre magyar!... Csak ma dőlt el a harc! Győzött Petőfi, győzött a haza, győzött a szabadság!”

Mert az emberek megváltói először le-
veretnek; megfeszítik az emberek. Eltemetik, eltűnnek, — s csak aztán ismerik föl isten-ségüket, mikor föltámadnak, harmadnap, vagy félszázad múlva. És ő föltámadt, hal-hatatlannal, diadalmasan.

S Magyarország fiai és leányai végtelen diadalmenettel hozzák a koszorút a győ-zelmes hősök homlokára.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. július 31.

Petőfi.

Hozsánna Neked, tündöklő Eszme!

Egykor földi alakban

Köztünk átrohanó Élet!

Vakmerő, türeményes Álom,

Ki több pompát sugaraztál a világra,

Mint mennyit az égi tetőkön

Szétvillogtát az északi fény.

Hozsánna néked, hallhatatlan Szellem,

Dalok kiapadhatlan,

Örök forrása, Petőfi

Félszázada már,

Hogy a segesvári csatatéren

Lant és kard kihalt a kezéből.

Félszázada már. Csak röpke, futó perezt,

Örök életet nagy időmutatóján.

— Az emberiség történelmének

Zugó oceánja fölött

Komor madarakként

Száll egyik század a másik után,

S szárnya csapásaival

Éjbe sodorja

Mindazt, mi mulandó, mi veszendő, —

De Téged, érezes erők hárfája,

Mennyei dallam,

Egyetlen ütése sem érint.

Csengőn s tisztán zendülsz át

Az idők minden viharán

S diadalmasan állsz meg

A hanyatló századok dűledékén.

Homlokodon reszket

Az égi betűkkel jegyzett titkos írás:

Szellemed nagy egésze

Örök-élő része az Istenségnek,

Mely a gyarló embereket

A porból a csillagokba ragadja.

Hozsánna Neked, földi csaták közt

Áttisztult isteni lélek,

Mindnyájunk szíve melegéből

Sarjadzó, dúslombu babérfa,

Lelkünk dalnoka, te napunk, levegőnk!

Ünnepelünk! — De nem úgy,

Mint elesett hőst, ki mögött a

Multak kriptavilágának

Vasajtaja örökre bezárult,

De mint a temetők hamvából

Győzelmesen ujjászűlő jelenést,

Ki eltépdési végzete gyászát,

Szétzuza nyugalma bilincsét,

S a halálban a halhatatlan élet

Zászlóját lobogtatja feléd —

Te, a beteg emberiségnek

Megváltója, Jövődő!

Üdv, üdv Neked,

Soha el nem ényező Fiatalság,

Dicsőségünk lángszirma virága:

Petőfi, Petőfi!

Csak gomolyogjon, borongva, vívódva,

Mint rengeteg árnyék,

Csak nyomakodjék zord útja homályán

Ívadék ívadékra, öltőre az öltő

S kergesse a földi szerencsét, —

Te mindig egyike lész, dicső szellem, azoknak,

Kik a bösz rohanás zavarában,

Az olcsó árak e zsibvásárján,

Szívokban az éggel az égre tekintnek,

S szózatoss ajkuk a mennyi ének

Tiszta malasztját

Hullatja le vérző sebeinkre.

Ha ki hall: döbbenve megáll

S álmokat üzve

Beleméláz a csillagos éjbe,

Hol édes dalaid

Nevető rózsái virulnak

S csalóányod bűvös szava csattog,

Mindenható, diadalmas, örök Szerelem.

Csak rázza bilincse vasát

S döngesse sötét börtöne zárát

Érczöklökkel a rabszolgavilág;

Csak törtessen előre az árnyból

Szétromcsolt rácsa szilánkjain át

Az eszmék tündöklő dandárja: —

Te mindig egyike lész, dicső szellem, azoknak,

Kik a hőseket, vértanukat

Viharos dalod árjával

— Mennyei gályákként —

Röpted az orkán tájékán

Az emberiség nagy célja felé.

Ha ki hall: fölvilámlik a lelke,

S ujjongva rohan be

A tisztító-zivatárba,

Hol a te dörgő himnuszaid

Hatalmas dallama harsog

És sasaid szállósnak a napba,

Mindennél szentebb,

Hódítóbb, örököse ideál —

Lelkünk igaz istensége: Szabadság!

Endrődi Sándor.

Hilary.

— A „Tűvisék és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: AMICA.

XXVI.

A Gábrriel történetének a folytatása.

(Folytatás.)

(67)

Gábrriel néhány percig üres tekintettel nézett a könyvekre; felt azokat felnyitni; midőn azokat állapozta, tudni fogja a sorsát. A könyvek fedeléről az anyja szelíd szemei és a Lady May szépséges arca látszottak ragyogni. E könyvek mindent vagy semmit tartalmaztak reá nézve. Tehát nem esuda, hogy habozott, mielőtt azokat felnyitotta.

Szívéből imádság szállt az ajkaira, mint a régiebb kötetet felnyitotta. Gondosan nézte át; az anyja házasságának nem volt nyoma benne, — csendesesen tette be. Kinyitotta a másodikikat és rögtön az utolsó részére fordította. Most kérte az Ég segítségét, hogy adjon neki türelmet és nyugodtságot.

Az 18— éven kezdte, ez volt a szülei házasságának az éve. A Februáriusi hónap-ban két esketést talált bejegyezve, Április-ban hármat, Májusban egyet, az ő szülei házassága Juniusban történt. — A Junius, Ju-liusi és Augusztusi bevezetések hiányoztak. Szeptemberről csak egy lap volt és az év többi részét illető lapok hiányoztak.

Gábrriel a keserű csalódástól elbódulva, csendesesen ült egy ideig. A szülei házassá-gának a bejegyzése hiányzott. Először alig volt képes ezt realizálni. Aztán hangosan mondta el magának a szavakat, hogy eszé-ben tartsa azokat.

— Nem találom; hiányzik! — nem ta-lálom; hiányzik, ismétlé többször.

És a gyakori ismétlés után végre a a szavak teljes értelme világos lett előtte. Nem sikerült; keresése hasztalan volt és ő mindent elveszített.

Reménylve a remény ellenében, még egyszer lassan és gondosan átnézte a lapokat. Mindenik nevet elolvasta; de a Nairne Hilary neve sehol sem volt. Csendes-sen és némán ült. Gépiesen felemelte a fejét és a keskeny ablakon keresztül a temetőre nézett.

Elvégre is ez keveset határoz, mondá magában. Még néhány év és aludni fog ő is, a hogy azok kúnt a temetőben alusznak. Mi különbséget tudna az tenni, hogy sirkö-vére „Holmes Gábrriel” vagy „Ardean Gáb-riel” név volt e vésve? Sorsában meg kell nyugodni és türelmesnek lenni. Mindennek vége volt, arról a reményről, mely vért felizgatta, le kellett mondania és a May kedves arca mind messzebb-messzebb látszott lenni előle.

De azok nem hajthatják oda halántékukat. Ők már porrá lettek, egy porrá ellenségeikkel. Csak szellemök harca tartott itt szünet nélkül, de az lebirhatatlan, azé lesz, azé lett a szellemesatán a győzelem öröke!

A szabadság, egyenlőség, testvériség apostola volt ő. Hát ki meri azt hírelni, hogy őt legyőzték, hogy ő meghalt? A sir üres — föltámadott! Eltűnt, mert fölszállt a magasba. Most száll vissza szemünkbe egy napsugárban, keblünkbe egy szabad lelhelletben, szívünkbe azon megfeythetlen édes és fájdalmas érzésben, mely lángot és könnyet fakaszt egy pillanatban s egy szédületes fölmagasztaltság miatt egymást átölelni kényszerít.

„Alexander non est mortuus, sed vivit super astra!”

„Sándor nem halt meg, hanem él a csillagok fölött!”

Ezt irták fölé egy vértanu sirjának a katakombákban, hol föld alatt bujdosva imádták istent a lelkszabadság hívei s ott éltek, a hol temetkeztek, siri városukban. A gladiatorok s fenevadak közé dobott jámbor igazak esontjait lopva gyűjtötték oda a cirkusz-ból a katakombákba. S végül a zarnoki, önző, bálványimádó Róma összeomlott, a romlott Caesarok vérből veszték el, ámde cserévéül multán is büszkén kiállt az égre a sirbólt jelszava, miként a mi diadal énekünk:

„Sándor nem halt meg, — hanem él a csillagok fölött!”

Ne hangozzék most más név Magyarországon, csak *Petőfi*.

Mert a magyar szellem örök harcán, ez új korban, mely 48 márciusával kezdődik, nincs oly parancsoló, vezéri hatalma semmi névnek, mint *Petőfi*.

Lehetne még egy utolsó bajaoka a költők decemviratusának, melyet *Petőfi tizeinek* neveztek. Az, a kinek neve élte alkonyán is megtartotta oly csillagfényes ragyogását, minő legifjabb bajtársának, *Petőfin* korán lehullott hajnalcillaga. Ki a költészet égboltozatján osztozik vele, s ketten együtt átragyogtak az ó-világból az újba. De ő maga is, lelke lévén az irodalmi csapatnak, mely hűséget esküdt *Petőfi* zászlajára és gárdája lón az igazi hősköltőnek, miután az elvérzett: ő maga is, Jókai, ezt hangoztatja csak: *Petőfi*!

E névnek jöttünk dicsőségére a szent sirhoz mi, az ő hitvallói, egyszerűek, de megvan érdemünk: a hit e névben, apostoli rendíthetetlen hűség a Mesterben, kit se meg nem tudunk, sem el nem árulunk soha.

Neve vallászerű tisztelőben részesül, nemzeti hitvallás az. Nő és férfi, gyermek és agg, nagy ur és szegény ember belőle imádkozik és énekel. Élete egy szenté: mint isten fia, csodákat mivel, gyógyítja, föltámasztja beteg népét lantjával. Oltára a nép szíve. Örök Vesztláng ég azon, de mesterségesen eloltani nem lehet. Élete költészete: Merész, mint szilárd; lángoló, mint ki nem alvó; őnzetlen, mint jogkövetelő; természetes, mint rendkívüli; egyszerű, mint művészi; népies, mint fölséges; nemzeti mint világirodalmi.

Csak egy nincs benne: erkölcselenség. És legfőbb vonása: az önfeláldozás eszményképeiről. Az idealizmus rajogásával világot teremt, s képes pusztá melléval neki rontani egy világ ellenségné. Így átélt az igazi életet: a sors keserű gunyjaitól a legmagasabb dicsőségig. Tudja a kopott költő,

Ő jó előre próbálta magát oskoláznai, hogy ha netalán eltálatlana jönni az idő, mely csalódást hoz reá, azt férfiasan tudja elviselni. De nehéz volt azt tenni; oly közel érezte magát a czelhoz és most minderről lemondva, vissza kellett vonulni. Ha gazdagság és szerelem aranyos esélyéről soha sem tudott volna semmit, egész életében elégedett lett volna; de azt tudni, arról álmodozni és azt elveszíteni! — ez kegyetlen csapás volt.

A haragok zugása felébresztette, mert a régi templom harangjai minden három órában megszólaltak. Gábríel felállt a helyéről és Bourne ur, mozgást hallva, a hársfa lombok hullámlásának a szemlélésétől viszkart.

— Nem találta meg, — gondola a jó lelkész. Ha megtalálta volna, azt megmondani kijött volna hozzám.

A sekrestyébe ment, szívében mély részvétet és szomorúságot érezve az ifjú iránt, kinek családja oly nagy kellett hogy legyen. Állva találta, kezét a betett könyveken nyugtatva és a bátorság és türelem kifejezésével nézett fel reá.

— Nem lelem nyomát annak, a mit keresni ide jöttem — mondá.

— Sajnálva hallom azt, — válaszolá Bourne ur. Bizonyos benne, hogy jól átnézte?

— Igen, — mondá az ifjú. Sokkal több volt a koczán, minthogy felületes lehessen. Kinyitotta az egyik könyvet. — A házasság — folytatá — Junius végén történt. És a Junius. Julius és Augustus hónapjai lapok hiányoznak; pedig nem látszik úgy, mintha ki lettek volna szakítva.

Bourne ur átvette a könyveket tőle.

— Emlékezem erre a könyvre. Igaz van; hogy a lapok nem voltak kiszakítva belőle; de ez a könyv hónapokig a kriptá-

hogy tolvajnak nézi, a ki látja, míg ő az esthomályban a kincsekről gondolkozva jár, a mit hazájára fog hagyni, — és ime, félésszázad mulva hangzik el ismétlése az ő szavainak hazája első kulturférának ajakáról, hogy: *Petőfi* mérhetetlen kincseket hagyott hazájára.

S ő, a kinek többet senki sem áldozhatott, semmit se kért hazájától. Ma is kevéssel beéri. Meghalni is azért jött ide, hogy porai magyarrá tegyenek itt minden poriszmet. Ércalakja, mint egy tör áll beékelve a rut nemzetiségi viszály közepébe, de ajka ugyanakkor a testvériséget és szabadságot hirdeti mindeneknek!

Mindenkinek, — mindenki jöjjön s áldozzon a költőnek. Jöjjön a gyűlölet is, nem félve, hogy szeretetté fog változni.

A föld legelső polgársága, Éjszaka-Amerika, állt véres harcban a Déllal. Düh, boszu s gyűlölet mindent vérbe mártott két éven át, mert az a szabadsághős Egyesült Államok irtóháborúja volt a rabszolgatartók ellen. E testvérszatán Ábel tiporta Kaint. Iszonyu volt a harc és szünetet nem ismert. De volt egy nap, Shakspeare halálának háromszázados évnapja volt, — és e napra a két tábor fegyverszünetet kötött szünetelt az öldöklés, testvérekké lettek az áldozásban, hogy a katonák együtt ünnepeljék, együtt olvassák meg angol költőjüket, kinek neve föl van írva egy szomszéd csillagba *Petőfi* mellett.

Maga a szabadság nemője, midőn már minden magasztos nagy nevet a harc mérlegébe dobott: utóljára az övét ragadta meg. S hogy *Petőfi* a segesvári csatamezőn elvérzett: csak Világos lehetett hátra. A szabadság lantja után lehullt a szabadság kardja.

Mily művészettel halmozta Kilió a hőstisztább és legdrágább áldozatot! Egy hóban esik el ágyuöntő Gábor Áron, ölik meg szózatosa ajku Vasváryt, s tiporják le a nemzeti hősköltőt, *Petőfit*. Oh, ez a leglelekrázóbb, de legmagasztosabb végelet: midőn a tigrisnek eléje siet a mártír, az állati erővel szembe rohan az eszményiség, s midőn a kar már letört, a szív tárja magát a hazának szánt halálcspás elé.

Már-már lejár a félszázados óra, — egyszerre csak éreztük, hogy el kell válnunk a szabadságharcnak még emlékeitől is... És azért zárunk be a szent szobor mind az országot, hogy valamennyi nagy és dicső emléke a szabadság emlékeihez is... És azért zárunk be a szent szobor mind az országot, hogy valamennyi nagy és dicső emléke a szabadság emlékeihez is... És azért zárunk be a szent szobor mind az országot, hogy valamennyi nagy és dicső emléke a szabadság emlékeihez is...

Hozza el könyjét, koszoruját mindenki. Tiszteljétek a legnagyobb költőt! — mondja a magyar *Petőfi* sirján, mint Danteén az olasz.

De ne higgye senki, ki ajkra és szívre nem egy velünk, bár fia e hazának, hogy az isteni lángszellemnek nyújtott hódolatot a nemzet magának kívánja betudni, mint önkényes vagy kicsikart adót. Nem ily szegény a nemzet, melynek *Petőfi*je van. De az ilyen felisteneket az ég nem is egy nemzetnek adta, hanem az emberiségnek. Rendeltetésök nem a harc, hanem a béke, nem a nemzeti eltasztó gög, hanem a népek testvéri-

sak egy nedves helyén feküdt és a lapok a szó teljes értelmében szét voltak hullva. Én összedtem és randbe hoztam és emlékezem, hogy a későbbi hónapok szintén hiányoznak.

— Igen, azok sincesnek meg — mondá Gábríel sohajta. Mily különös, hogy az a hónap, mely reám nézve oly fontos, hiányzik!

— Nagyon sajnálom, mondá a lelkész. De azért mi ne mondjunk le a reménységről. Egészen bizonyos ön az időről?

— Junius volt 18-ban?

— Igen; e pontra nézve nincs tévedés, válaszolá Gábríel.

— Évek óta nem voltam lent a sirbóltban — mondá a lelkész; de most menjünk le oda.

Emlékezem, hogy van ottan két nagy régi tölgyfa láda. Lehetséges, hogy gondoságom daczára, néhány lap elkerülte a figyelmet. Ha ön kívánja, lemehetünk, hogy megnézzük.

— Ön nagyon jó, hogy miattam annyi fáradságot vesz magának, — válaszolá Gábríel. Ajánlatát hálás köszönettel fogadom.

Az egyik falitékákból Bourne ur egy lámpást és gyufát vett elő.

— Oda lent nagyon sötét van, mondá Jobb lesz gyertyát vinni magunkkal.

— Én fogom azt vinni — mondá Gábríel és a gyertyát elvette tőle.

Lementek — a pap a lámpással és Gábríel a gyertyával — meredek lépcsők vezettek egy hosszú folyosóra, melynek a végén egy másik lépcsőhöz jutottak; aztán következett a sirbólt. Nedves, dohos szaga volt; a nyirkos falak csepegték és a talaj nedves volt.

— Én azt gondolom, hogy ez a hely boldog vadászterület a patkányoknak, — jegyzé meg Gábríel mosolyogva.

sege a hazaszeretben. *Petőfi* a harezterén e szót lehelte ki utólszor: *Világszabadság!*

És volt már ünnep, melyet idegenek szenteltek *Petőfin*ek. Franciaország nagy fia. élén egy rokonszellel, a költő Coppée intézte szöszatát a magyar költő ércalakjához Azt mondá: hogy midőn egy tisztelt és szeretett, vendégszerető családtól a vándornak válnia kell és válni alig tud: az utolsó fájdalmas percében meg keblére öleli és megcsókolja a ház kedvenc gyermekét... Így jöttek ök, tőlünk távozóban, *Petőfi* szobrához, letenni a francziák koszoruját.

Mi most a nagy 48 és 49-től válnunk, válnunk a szabadságharc emlékeitől. Bucsuzóban hát keblünkre öleljük meg egyszer a haza legszeretettebb fiát, legkedvesebb gyermekét a két nagy évnök, mely a magyar hősök, lángelmék és vértanúk korszaka volt.

Te drága hamv ideleln, dicső szellem odafenn, mutasd népednek a szabadság, a halhatatlanság útját mindörökké!

Petőfi.

Irtá: *Bartha Miklós*.

Ünnepöl gyülekezet, férfiak és nők és ti székely atyafiak, kik mindnyájan jó gyermekei vagytok a magyarok hazájának! Halljátok meg szavaimat e szent sir hantjai fölött!

Most ötven éve ezen a téren esett el *Petőfi* Sándor.

Záporként hullott a golyó; mennydörgés volt az ágyuk szózat; harci paripák patkói csattogtak meghalt vitézek homlokán; villogott a szurony, csengett a kard, omlott a vér és e szörnyű jelenetre szemfedőként borult a népszabadság megtört reményének gyászos fátyola.

Ilyen volt az ő temetése.

Együtt, egy ápon egymást csókolva és egymást átölelve, esett el ő a szabadsággal. Mert a mi ezután történt, az nem volt egyéb, mint egy szétmarczangolt nemzet halálos hörgése.

De midőn pora elvegyült a hazaföld porával: e drága kincset szárnyaira vette a halhatatlanság és szállt vele bércekről völgyekre, völgyekről rónákra — s miként a nap tüzét sugarakká tőri a levegő, hogy mindenivé és mindenkinek jusson az éltető melegből: aként e drága kincset is parányokra osztotta az örökevalóság, hogy e hazának minden új szülöttje az első lélegzetnél belehelje a *Petőfi* Sándor szellemét.

Nem siratni jöttünk annak halálát, ki milliók lelkében él. Dicsőségünket jöttünk belekiáltani a világba, mivel-hogy ő a mienk. Jöttünk, hogy megtisztuljunk az ő emlékezetében; mert soha senki sem volt tisztább, mint ő. Hálálkodni jöttünk a gondviselésnek, hogy őt nekünk adta.

Ki az, a kinek itt? Lantod nem tört ketté nagy szellem. Bűvös hangjára ime most is megmozdul a föld és ide küldi gyermekeit.

Szász barátaink, üdvözöllek. Mivel művelt nép vagytok: meghódoltok a nagy költő emléke előtt.

— Ha ön hitelt adna az ön híveimnek, a patkányoknál rosszabb dolgok is találhatnának itten, válaszolá a lelkész. Ők azt mondják, hogy e helyet kísértetek járják és a világ minden vagyonáért sem jönne ide le egy sem közülök.

— És én a vagyonért jöttem ide — mondá Gábríel nevetve, mert reménye egy kissé eladni kezdett, midőn a tölgyfa lábát megpillantotta. A hiányzó lapoknak ott kellett lenni!

A lelkész letette a lámpát, míg az első és nagyobbik ládat kinyitotta. Zöld penésszel volt bevonva és bajosan lehetett kinyitni. Midőn a láda fedele a falhoz volt támasztva, a lelkész körte Gábríelt, hogy menjen közelebb a gyertyával. A gyertyát a láda felibe tartotta és aggályos tekintettel vizsgálták annak a tartalmát. Nem volt abban semmi, a minek a legesekélyebb érteke lett volna. Világos volt, hogy a ládat arra használták, hogy a lim-lomot beletegyék. Voltak ott régi, rossz gyertyatartók, koppantók, tört lakatok, záruk, rongyos szőleők és több eféle, de a hiányzó leveleknek nem volt semmi nyoma.

— Azok nincsenek itt, — mondá végre a lelkész; az már egészen bizonyos. És most nézzük meg a másikban.

Megnézték, de ugyanazzal az eredménynyel.

— Én még nem hagyok fel a kereséssel, — jegyzé meg Bourne ur. Az emberi természetben van valami sajátos tulajdonság, mely a keresés folytatására kényszeríti, bármily reménytelen legyen az, midőn már egyszer hozzákezdett. Nincs egy véleményem velem? Én azt gondolom, hogy ez ugyanaz a tulajdonság, mely a jó halászt csinálja.

(Folytatása következik.)

Hát a román testvérek hol vannak? Ily hamar elfeledtek volna, hogy kezeikről a jobbagyság bilincsét az ő lángja segített leolvasztani? Szabad népet legméltóbban ékesíti a hála. Hol vannak?

De ti székely véreim, itt vagytok! Ő titeket nagyon szeretett. Forró ölelését ugy-e még most is érzitek? Édes szavát, melylyel a székely vitézségnek emléket emelt, ugy-e még most is halljátok?

Lantja nem varázsolt nektek szabadságot, mert ti szabadok voltatok akkor is. De öljéte, hogy veletek harcoljon. Vére összevegyült a ti véretekkel; lelke összeölelkezett a ti lelketekkel.

Élete az egész nemzeté volt; utolsó lehelete a titek. Dicsősége a művelt világ tulajdonába ment át.

Ki az, a ki nem ismeri őt?

Hol tanultatok szerelmet, ha nem az ő dalaiban. És mi edzette szívetekbe a hazafiságot, ha nem az ő tüze?

Csatadalai, melyeknek sorai ugy szárguldottak, mit egy lovassági roham — e csatadalog nyomán győzelmek fakadtak. Haragjának szenvedélye századoktól rozsdás rendszert döntött halomra.

Az a nemzet, mely egész világát fölforgatta, s a romokon új világot hozott létre; mely a szabadságért legendákat, s jogaiart hőskölteményeket írt a történelem lapjaira: a Kossuth Lajos és a *Petőfi* Sándor nemzete volt! Uristen, gondviselő édes Atyánk! Hálát adunk Neked, hogy nekünk adtat őt.

Hozzát képest tűnedező párák vagyunk mindannyian. De a Te hatalmadtól függ, hogy a párázatból harmatepp legyen, vagy fürgeteg.

Te akartad Atyánk, hogy nemzetünk megtermékenyítésére a *Petőfi* dala harmat csepp — s ellenségeink pusztítására az ő vészkiáltása fürgeteg legyen.

Áldassék a Te jóságod és bölcseséged mindörökkön örökké! Ámen!

Petőfi-ünnep.

— Saját tudósítónktól. —

Budapestiek elutazása.

Budapesti tudósítónk későbbi szerint a *Petőfi*-ünnepre jelentkezett küldöttségek szombatn délután utaztak el Segesvárra.

A keleti pályaudvaron már délután négy órakor élénk kép tárult az utcai közönség elé. Diszmagyar ruhás ifjak, nemzeti vállszalagos urak, diszbe öltözött kalauzok sürögtek-forogtak a különvonat körül, a mely két részből állott.

Az első 12 kocsi vitte magával két waggonban a koszorukat, száznál többet, egyik remekebb, mint a másik. Különösen feltűnt a képviselőház gyönyörű babérszöszorja, széles nemzeti színi szalagjával.

A küldöttségek közt első sorban kell említenünk *Vörösmarty* Béla igazságügyi és *Zsilinszky* Mihály közoktatásügyi államtitkárát, a kik a kormányt képviselik a segesvári ünnepen. Ők kíséretükkel külön szalonkocsiban foglaltak helyet. *Zsilinszky* három koszorút helyezett a *Petőfi*-szobor talapzatára: a kormányt, a közoktatásügyi miniszterét és a Magyar Tudományos Akadémiát.

A képviselőház küldöttségét *Tallán* Béla alelnök vezette. A főváros képviselőtében *Lung* György tanácsos és *Stadler* Károly bizottsági tag utazott le. Ott voltak azután a következő intézetek, társulatok és egyesületek küldöttségei: Magyar Tudományos Akadémia, Kisfaludy-Társaság, a *Petőfi*-Társaság tagjai Bartók Lajos vezetése alatt, a budapesti tudomány egyetem képviselőtében Herczegh Mihály prorektor, Földrajzi Társaság, Néprajzi Társaság, Képzőművészeti Társulat, Nemzeti Szalon, Eperjesi Széchenyikör, Történelmi Társulat.

Az „Otthon” írók és művészek köre, a „Budapesti Újságírók Egyesülete”, a „Vidéki Hirlapírók Szövetsége”, Nemzeti Színház, Országos Színészegyesület, a polgári iskolai tanítóegyesület, az izraelita tanítóegyesület, az „Athenaeum” és „Franklin” társaságok küldöttei, a Nemzeti Szövetség, a demokrata kör, a magyar Athletikai Klub, a függetlenségi és 48-as kör, a 48-as polgári kör, a Honvéd-menház, a 48-as honvédek orsz. szövetsége, Lipótvárosi Kaszinó, Kereskedő ifjak társulata, a E. M. K. E., az „Egyetemi kör” és a különböző egyetemi segítőegyesületek küldöttségei.

A vonattal ment a mentő-egyesület egy mozgóórsége is, valamint Földváry Gyula vasuti felügyelő, a ki a vonatot vezette.

A vonat első része 4 óra 50 perczkor, a második rész 5 óra 10 perczkor hagyta el a pályaudvart a peronon levő nagyszámu közönség lelkes éljen riadala közt.

Érkezés Segesvárra.

Az első külön vonat, melyen kizárólag a budapesti küldöttségek és a *Petőfi* társaság tagjai utaztak, vasárnap hajnalban 2 óra 31 perczkor robogott be a kolozsvári vasuti pályaudvarra. E helyen a peronon már várakozott a vonatra a Kolozsvári dalkör testülete zászlók alatt sorakozva.

Mikor a vonat beérkezett, a dalkör rövid indulót énekelt, s azután a dalköri tagok elhelyezkedtek a részükre fenntartott külön kocsi, mire a vonat 2 óra 41 perczkor a közönség éljenzése között robogott ki a pályaudvarról.

Alig husz percznyi várakozás után érkezett be a kolozsvári pályaudvarba a második külön vonat, a melyen szintén a budapesti küldöttségek egy része volt elhelyezve. Ehhez a vonathoz a kolozsvári állomáson négy kocsi csatoltak, melyekben a kolozsvári küldöttségek helyezkedtek el.

A vonat reggeli 3 óra 1 perczkor indult el Segesvárra, a hová az első külön vonat reggel 7 órakor, a második pedig 7 óra 20 perczkor érkezett be a nemzeti lohogókkal feldíszített segesvári vasuti állomáshoz, a hol óriási közönség várakozott az érkezőkre. A vendégeket a segesváriak lelkes éljenzéssel fogadták.

Megemlítjük még, hogy a két külön vonat előtt a rendes személy és gyorsvonatokkal is sokan érkeztek az ország különböző részeiből.

A székelyek érkezése.

Az udvarhely megyei székelyeket Székelyudvarhelyről négy rendbeli külön vonat szállította a segesvári állomáshoz. Mindenik vonat mozdonyát virágfüzérrel és nemzeti zászlókkal ékesítették fel, a virágdisz közt *Petőfi* képét helyezték el. A mozdony ormáin óriási betűkből jelmondatok voltak elhelyezve: „*Talpra magyar*”, „*Előre székelyek*” szöveggel ellátva. Mindenik vonaton ezer székely érkezett, aggok, nők, leányok, legények, sőt gyermekek is jöttek.

Egy-egy 30 kocsiból álló vonaton ezer személy érkezett. Az egyik vonaton egy székely földművesekből álló zenekar is jött, s a székelység nemzeti zászlók alatt tömött sorokban negyedórai időközökben vonult be a városba. Az állomáson és a hol a menet elhaladt, mindenütt lelkesen megéljenézték a derék székelységet.

Ezen kívül zászlókkal díszített szekerekben is mintegy ezer székely jött az Udvarhely városi és székelykeresztúri polgárok és földbirtokosokból álló bandérium kíséretében. Ezek Fejéregyházán keresztül egyenesen a csatáron álló emlékhöz hajtottak, s ott táboroztak addig, a míg az ünnepély kezdetét vette.

Ugron Gábor az ünnepöl Székelység lelkes vezére négyes fogaton hajtattott az emlékhöz, mindenütt sűrű éljenzéstől kísérve. — Ugron Gábor mindenütt személyesen intézkedett, mindent maga végzett, ő rendezte el az emlék körül a székelységet, ő szervezte falunként a felvonuló csapatokat, szóval igazi hadvezéri munkát végzett az ő hűséges székely népe körében, a kik lelkesen követték mindenben a vezérük parancsait.

Az ünnepély.

Az ünnepély a fehéregyházi csatasíkon lévő emléknél d. e. 10 órakor vette kezdetét. A közönséget a segesvári állomástól külön vonatokon szállították a fehéregyházi órházig, a honnan vonultak fel az emlékhöz, mely mintegy másfél kilométernyi távolságban fekszik. Jó nagy része a közönségnek kocsikon utazott az ünnepély színhelyére. A sok ezernyi közönségnek nemzeti zászlók alatt való felvonulása impozáns képet nyújtott. Ekkora ember tömeg talán csak akkor fordult meg ezen az emlékeztetés helyen, a mikor ezelőtt 500 évvel azt a nevezetes ütközetet vívták meg az ellenséges hadak!

Az emlék kerítését virág füzérekkel ékesítették fel. Körülötte tölgylombokkal átfont magas póznákon nemzeti zászlókat lengetett a szél.

A küldöttségek által hozott pompás koszorukat számszerint mintegy százhuszat — az emlék körül lévő park párkányzatán helyezték el, ugy, hogy a szobor nagy kerületét a szebbnél szebb koszorúk egészen elborították. A koszorúzóknál emelkedett ki a hősök siremléke, ormán a szárnyait szétterjesztő óriási turulmadárral.

A közönség folyton nagy tömegekben hullámozott az emlék körül s gyönyörködött a pompás koszorúk nagy sokaságán, melyek a szoborral együtt igazán festői látványt nyújtottak.

Az órház előtt helyezkedett el gróf Haller Lujza urhölgy, az emlékmű lelkes gondviselője, ki körül a főrangú körök tagjai és az előkelőségek sorakoztak.

Az emléktől jobbra állott az emelvény, mely körül magas párnákon lombfűz és nemzeti zászlók képeztek a díszítményt.

A sok ezerre menő közönség közvetlenül az emelvény körül helyezkedett el.

Az ünnepélyt a népzenekar és a kolozsvári dalkör nyitották meg hazafias dalokkal, melyeknek elhangzása után Bartók Lajos, a Petőfi társaság alelnöke sűrű éljenzés közt kezdte meg „Petőfi sirjánál” czimű megnyitó beszédjét. A sok költsézzel és lendülettel megírt beszéd és a lelkes előadás mindvégig lekötve tartotta a közönség figyelmét, mely a beszéd folyamán gyakran tört ki éljenzésben, s a végén a szónokot perczekig tapsolta és éljenzte.

A beszédet lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

Aligült el a zaj, egyszerre óriási éljenzárindul hangzik fel az óriási közönség sorából. Az emelvényre lépett ekkor az ünnepi szónok

Bartha Miklós,

a kit a sok ezernyi tömeg viharosan éljenz.

Mely csendben és óriási érdeklődés közt kezdte meg lapunk más helyén közölt ünnepi beszédének elmondását, melynek majdnem minden mondata után zajos éljenzés hangzott fel. Mikor pedig mely hatást gyakorló beszédét bevégezte, a közönség oly egységes éljenzésben tört ki, mely alig akart elszűnni. A férfiak tapsoltak, a nők kendőiket lobogtatták s virágokat szórak a szónok lábai elé. Az előkelőségek pedig rendre járultak a szónokhoz, s fejezők ki előtte elismerésüket s gratuláltak a fényes szónoki sikerhez.

Mikor nagy későre elcsendesedett az éljenzaj; ismét csak kitört a közönség és lelkes éljenzés közben emelkedett fel

E. Kovács Gyula

hatalmas alakja pompás diszmagyarban. Viharos éljenzés köszöntötte a magyar színművészetnek e büszkeségét, a Petőfi-kultusz egyik legteljesebb szószólóját.

A nagy művész a legnagyobb élő magyar költőnek Jókai Mórnak lapunk mult számában már közölt *Apotheosis*-át szavalta el azzal a esodálattal művészettel, melynek tiltát csak egyedül E. Kovács Gyula bírja. A gyönyörű költemény és a fényes előadás egész extázisba hozták az óriási közönséget. A közönség mintha igézet alatt állana, oly áhitattal lesett minden szót, mely a művész ajkán megcsendült s a mikor elvégezte, oly óriási éljenzés és taps zúdult fel, a melyet csak kivételes alkalmakkor hallhatunk.

A művész folytonos óvációk között szállott le az emelvényről, melyen nem sokára látható lett a budapesti Nemzeti Színház jeles tagjának

Somló Sándornak

déleceg alakja, a kit a közönség szintén lelkes éljenzéssel fogadott. Somló *Endrődi* Sándornak, ennek a kitűnő költőnek gyönyörűsége költeményét szavalta el óriási tetszés közt. A pompásan megírt költeményt — mely egyike a Petőfi magasztaló versek legszebbikének — lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

Ezután a Petőfi-Társaság egyik előkelő tagja

Bárony István

olvasta fel „Petőfi szerelme” czimű igen szépen megírt — felolvasását, melyet a közönség nagy érdeklődés között hallgatott végig s a jeles író hosszasan megéljenzte.

Ekkor *Szász Gerő* ev. ref. esperes, a kiváló költő lépett az emelvényre zajos éljenzéstől fogadva.

Szász Gerő Petőfi emléket magasztaló pompás költeményét adta elő, azzal a lelkes szónoklattal, a melyet töle már megszokhattunk. Az erőteljes vers és a lelkes előadás általános hatást gyakorolt a közönségre, mely az ősz költőt szavalata végén perczekig éljenzte és tapsolta.

Ezután még Bárány József a főrendház, *Tallian* Béla, képviselőházi alelnök a képviselőház és *Zsilinszky* Mihály államtitkár, a m. kir. kormány nevében mondtak rövid és lelkes hangú beszédeket, melyek mindenikét zajosan megéljenzték.

A pompásan sikerült ünnepélyt e helyen a kolozsvári dalkör fejezte be id. *Ábrányi* Kornélnek Petőfi-dalok czimű dalának szép és hatásos előadásával, melylyel a jeles dalegyüt megérdemelt tapsokat aratott.

Erre megindult külön vonatokon szállították Segesvárra. A vidékről jött uri közönség hosszú kocsisorokban, a székelység a bandériummal szekereken vonult be Segesvárra. Az elvonulás maga jó másfélórát vett igénybe.

Mikor a közönség a városba ért, nem sokára benépesedett a segesvári hegy fokán pompázó vármegyeház környéke, melynek előterén áll Petőfinek hatalmas ércszobra. E helyen a szobor környékén nemzeti zászlók lengtek. A szobor felső párkányzatán volt elhelyezve a Petőfi társaság ezüst koszorúja. A szobor talpazatára koszorukat helyezték; a szobor rácsolatát virág füzérekkel díszítették.

Magáról a vármegyeház erkélyéről egy hatalmas nemzeti színtű és egy fekete zászló lengett alá.

Ünnepély a szobornál.

A közönség csakhamar szorongásig megtöltötte a szobor körül való tért. A vármegyeház összes ablakaiban és erkélyein a segesvári hölgyek helyezkedtek el.

Ilt az ünnepélyt 1 órakor a *Csikai* kolozsvári népzeneकरa nyitotta meg a Hymnussal, melynek első hangjaira mindenki levette a kalapját és a közönség maga is énekelte a megható Nemzeti dalt.

Még a *Kossuth* nótát játszta a zenekar igen szépen, s a közönség éneke emelte az érdekes mozzanat hatását.

Ekkor *Bartók* Lajos lépett az emelvényre lelkes éljenk közt s igen tartalmas és nagy hatású előbeszéd kíséretében mondta el *Jókai* Mórnak ez alkalomra írt következő beszédét, melyet a nagy költő fonográfba mondott.

A gyönyörű beszéd így szól: „Mintha most is előttem látnám azt a délczeget alakot, azzal a lángoló, sugárzó arczczal, a daczos fejjel. Mintha most is hallanám a hangját, azt a szívből jövő, szívig ható hangot, amely hű kifejezője volt lelke indulatainak.

Minden igaz volt nála! Szerelem, barátság, gyűlölet, harag, rajongás a hazáért és a szabadságért. Semmi sem volt hamis, semmi sem mérsékelt.

Aki így tudott szeretni, így tudott gyűlölni, annak nem lehetett a földön megmaradni többé, amint nem volt szabad többé szeretni és gyűlölni.

Olyan ifjú volt és mégis be volt fejezve az élete. Mint egész ember halt meg. Mi többiek tudhattunk még kettévágyva, felnégyelve, darabokra tépve is élni, de Petőfi számára nem volt való az az élet, az a küzdés, hol a lánczavert kéz börtön falára karczolja keserű gondolatait. Neki meg kellett halni.

Diesőseget annyit szerzett rövid üstökös-utjában, hogy nevét otthagytá az égen fényszikrákban megörökítve, a melyek soha le nem hullanak.

Nem is halt meg! Hányszor feltámadott. Ott élt minden magyar szívében, házában. Mennél tovább távozik az időben, annál nagyobbra nő az alakja.

Félszázad mult el azóta. Más embert eltemet az idő, Petőfit magasra emelte. Míg magyar él, haza áll, éljen Petőfi dicső emlékezte! Ragyogja be a hazát és világot!”

Alig hangoztak el Jókai beszédjének utolsó mondatai, a közönség perczekig tartó éljenzésben tört ki.

Ezután *Illyés* Bálint, orsz. képvis. szavalta el a nagy hatással az alkalomra írt szép költeményét, majd a koszorukat helyezték el a szobron rövid beszéd kíséretében és pedig:

Somló Sándor az „Otthon” kör nevében. *Lenkei* N. a budapesti egyetemi ifjuság nevében.

Szekeres József tanárjelölt a kolozsvári tud. egyetem ifjusága nevében.

Dr. *Major* Ferencz a néppárt nevében.

Kardhorád Árpád, a budapesti demok-rata-kör nevében; koszorukat tettek még Marosvásárhely város közönsége, a nagyküllömegyei tantesület és mások.

Az ünnepély végén nagy hatást tett és pompás látványt nyújtott a székelyeknek elvonulása a szobor előtt. A zenekárság nemzeti zászlók alatt és saját zenekaruk játéka mellett élén *Ugron* Gáborral tömött sorokban vonult fel a megyeház-terre s a szobor előtt elhaladva a megyeház kapuján át vonult ki. A közönség, a székelység élén haladó *Ugron* Gábort viharosan megéljenzte.

Az ünnepély két óra felé ért véget. A közönség ezután még folyton nagy tömegben hullámzott a szobor körül, s érdeklát szemlélte a szobrot és a az oda helyezett szebbnél-szebb koszorukat.

Az ünnepély folyama alatt a szemben lévő hegy ormán több ízben taraczk lövések hangzottak fel.

A bankett.

Az ünnepélyt a régi városház nagytermében rendezett közébdő fejezte be. Az ebéden részt vettek az összes helyi és az ország minden részéből egybegyűlt előkelőségek, élükön a kormányt képviselő *Zsilinszky* Mihály és *Vörösmarty* Béla államtitkárokkal.

A banketten mintegy 500—550-en voltak jelen.

Ebéd alatt *Csikai* népzeneकरa játszott válogatott darabokat.

Az ebéd folyamán az első felköszöntőt *Pótsa* József v. b. t. t. főispán mondta tartalmas és lelkes beszédben a királyra.

Az ékes köszöntőt állva hallgatták, s a felséges urat viharosan éljenzték.

A további felköszöntők így következtek: *Bartók* Lajos a kormányra és a törvényhozás képviselőházára, *Tallian* Béla képviselőházi alelnök ékes beszédben a Petőfi-társaság elnökei, *Jókai* Mór és *Bartók* Lajosra, gr. *Károlyi* István igen szellemes és nagy hatást keltő beszédben előbb Széll Kálmánra, majd egy sikerült fordulattal a székelyekre, *Ugron* Gábor hatalmasan megél-

jenzett és megtapsolt pompás beszédben a magyar alkotmányra, *Somogyi* István alispán az ünnepély szereplőire, *Vörösmarty* Béla államtitkár a Petőfi emlékére, gr. *Zichy* Jenő nagyhatású beszédben a hazafiságra, *Barabás* Béla orsz. képviselő az öreg honvédekre, *Ivánka* Imre a volt nemzeti párt vezérferfiái: gr. *Apponyi* Albert, gr. *Károlyi* István és *Horánszky* Nándorra, *Kardhorád* Árpád az egyetértésre, *Wahlbaum* Frigyes segesvári polgármester több igen szép magyar, utóbb német beszédben Petőfi emléket magasztalta, s a nemzetiségek egyetértésére és a hazafiság és hazaszeretet ápolására buzdított. A köszöntő viharos tetszést keltett, s a hazafias érzelmű polgármestert mindenfelől zajos óvációkban részesítették.

Majd még *Bartók* Lajos olvasta fel az ország sok előkelőségétől, testületétől és a külföldről érkezett üdvözlő táviratokat általános érdeklődés közt.

Az ebédnek jóval öt óra után volt vége.

Az elutazás.

Az ünnepre egybegyűlt óriási közönség a délutáni és esti órákban különböző időpontokban és irányokban hagyta el az ünnepély színhelyét, Segesvárt.

Elsősorban délután külön vonatokon a székelyek utaztak el. A Kolozsvár és Brassó felé menő személy és gyors vonatokon is sokan utaztak, míg a közönség zöme és pedig a budapesti vendégek egy része a 7 órakor elindult külön vonaton, a másik része a 7 óra 20 perczkor indult külön vonaton meg. Az ebédnek jóval öt óra után volt vége.

Az indóháznál kora délutántól késő éj-jelig folyton óriási tömegekben hullámzott a közönség s érdeklát nézte az e helyen szokatlanul élénk forgalmát a közlekedésnek.

Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetője, *Schandl* Mihály főfelügyelő kora reggeltől késő éjig személyesen intézkedett, s az ő gondos és figyelmes vezetése alatt az államvasut alkalmazottjai igazán bámulatos dologhoz értéssel és pontossággal s mindenre kiterjedő figyelemmel bonyolították le az óriási forgalmat méltán kérdelmelve mindenkinek legteljesebb elismerését. *Schandl* Mihály, ez a kiváló vasuti szakférfiu és főtisztviselő méltán büszke lehet a forgalom lebonyolítására terén elért eme fényes eredményre.

Petőfi ünnepek.

Budapest.

Impozáns, mintegy 15.000 főből álló munkáscsoport gyülekezett tegnap délután fél két óra tájban a muzeum háta mögött, hogy Petőfi szobra elé vonuljon és megkoszorozza a szobrot.

Két hatalmas babékoszoru tűnt ki a munkásereg fekete tömegéből.

Az egyiken ez állott: „A budapesti szocialdemokrata munkások — Petőfi Sándornak.”

A másikon: „Az Egy gondolat bánt engemet költőjének — a nyomdászok szakegylete.”

Nagy feltűnést keltett a közönség körében, hogy a munkások kalapjukra, esőernyőjükre egy-egy fehér lapot tűztek. A „Népszava” külön kiadása volt ez, a melyet az ügyészszeg a Petőfiről szóló vezércikk miatt elkönfiskált. A Népszávan ezek a szavak voltak olvashatók:

„Petőfi Sándor konfiskáltatott!”

„Éljen a sajtószabadság!”

A tömeg a Marsallist énekelte az utcán és egy-két inczidenszt leszámítva, a legnagyobb rendben a szoborhoz értek, a hol a szobor talpazatára rövid beszéd kíséretében letették koszorukat.

*

A délelőtti órákban óriási embertömeg gyülekezett a Petőfi szobor környékén, mert a szobor előtt már minden hely a küldött-ségek által le volt foglalva.

Halmos János polgármester fényes megnyitó beszéde után, a szobor talpazatra letették a koszorukat.

Halmos után Jókai lépett a szószékre. Egetverő éljenzéssel fogadták beszédét. Mintegy száz koszoru volt.

Az Akadémia koszorujának letevésénél *Rákosi* Jenő ezt mondta:

„A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából koszorut tettem Petőfi és családjának lábaihoz. Nekünk, a kik e tisztet tesszük dicsőség, hogy az Akadémia tagjai vagyunk. Az Akadémia önön gyászának tartja, hogy Petőfi nem lehetett tagja!”

Ezután meg mintegy 62 küldöttség tett koszorut a szobor talpazatára.

Ezután *Rákosi* Jenő a nemzeti szövetség nevében nagyhatású beszédet mondott, melynek vége így szól:

„A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok többé
Nem leszünk!
(Hosszas lelkes éljenzés.)

*

Szathmár.

Ezrekre menő néptömeg ünnepése mellett folyt le a Petőfi ünnep. Az emelvény mellett a segesvári csatában résztvett szathmári zászlóalj megmaradt honvédei állottak. Az ünnepség kiváló pontja volt a Rákosi Viktor beszédje, ki a Petőfi-társaság nevében jelent meg. Felolvasta a segesvári csatara-sodikus rajzát, nagy hatást keltve.

*

Székes Fehérvár.

Petőfi ünnepet a déli vasut műhelymunkásai rendeztek. Nagy lelkesedés volt.

*

Békés-Csaba.

A nemzeti szövetség a Széchenyi ligetben fényes Petőfi emlékünnepelelt rendezett.

Ballassa-Gyarmat.

A Petőfi ünnepelelt az esős idő következtében a megyeház nagytermében tartották meg.

*

Előpatak.

Hogy a Petőfi-név milyen varázs erővel bír mindenhol, azt élénken illusztrálja az a körülmény, hogy Előpatakán időző és sokféle nemzetiséghez tartozó vendégek magok között gyűjtést rendeztek s egy pompás babékoszoru rendeltek a költő segesvári szobrára. A költségekben hozzájárult — egy pár uron kívül — csaknem valamennyi hazai és külföldi vendég. 30 án este Mátrai színtársulata a Hadak-utja egy jelenetét, adta Hegyessy Mari, a budapesti Nemzeti Színház művésznője szavalta Jókai „Apotheosis”-át. Az ünnepi estén nagy számmal voltak jelen a vendégek mindenféle nemzetiségből. Az ünnepség rendezésének főérdeme Száva Gerő fürdőigazgatóé, a koszoru készítése, megrendelése azonban Száva Gerőné dicsérei.

*

Torda.

Petőfi emlékünnepelelt rendezett Torda város intelligens polgársága július 29-én este, mely igen fényesen sikerült. Az ünnepelelt részt vett a Tordán gyakorlatot tartó 2 honvéd gyalogezred tisztikara is, tábornoka vezetése alatt. A jól sikerült program számok után az egész közönség a Korona szállóba vonult, melynek minden termét elfoglalta az ünneplő közönség. A társas vacsorán pohárköszöntővel üdvözölték a honvéd tisztikart, mire tábornokuk szép beszédben köszöntö meg a polgárság rokonszenvét. Vacsora után tánczot rendezett a fiatalság, melyben a honvéd tisztikar és a tordai ifjuság reggel 6 óráig mulatott.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 31.

— **E. Kovács Gyulát,** a kolozsvári

Nemzeti Színház kitűnő művészt, tegnap a fejérgyeházi Petőfi-ünnepen súlyos betegség támadta meg. A művész Jókai apotheozisát szavalta el szokatlan hévvel és lelkesen. Az emelvényre, a hol szavalt, a nap sugarai közvetlenül tűztek, s bizonyára a hőség és az elaltatott állapot, melyben a szavaltat alatt volt, annyira kimerítették fizikai erejét, hogy pár percz múlva a szavaltat befejezte után nagy mérvű gyöngeség fogta el. Környezete a művész beteg állapotát látva, őt csakhamar bevitték az emelvényről nem messze lévő, s a szobor mellett fekvő örházba. Alig érték oda, a művész állapot meglátszóan sulyosabbá vált. Homloka verejtékezett, az arca viasz-sárga színt kapott, olykor a szívére is elállt, s eszméletlen állapotban fektették le az ágyba s a rögtön elősiető doktor, *Iványi* budapesti orvos és mentő vették kezelésük alá a beteget. Dörzsölték, jeges borogatásokat raktak rá és éther injekciót alkalmaztak. Ezzel szerencsésen sikerült is a szívműködést elősegíteni. A művészhez nem sokára kihivatták dr. Grosz segesvári orvost, a ki nyomban alaposan megvizsgálta a beteget s a bajt maga is sulyosnak ítélte. Az orvos megtette a szükséges intézkedéseket s a menyinyiben a betegnek a városba szállítása lehetetlen, intézkedett, hogy Segesvárról ápolónő adassék a művész mellé, s ha állapota engedi, beszál-líttassék a segesvári közkórházba gyógykezelés céljából. E. Kovács Gyula körül első-sorban gr. *Haller* Lujza urhölgy, ez az áldott lelki nő állandóan örködött, ő maga személyesen rakta a borogatásokat s végzett mindent a beteg körül, s adta ki az intézkedéseket, szóval páratlan gondossággal és oda-adással végezte az ápolás nehéz munkáját. A beteg mellett állandóan ott volt és van mostoha fia dr. *Esterházy* László, a ki még tegnap délután Kolozsvárt időző bátyja dr.

Esterházy Sándornak táviratilag hozta tudomására a szomorú esetet. Utóbbi e hír vétele után még az éj folyamán Segesvárra utazott, sulyos betegen fekvő mostoha atyjához. A művész tegnap egész este is még folyton eszméletlen állapotban feküdt. A szerencsétlen eset híre az ünneplő közönség körében villámgyorsan elterjedt s mindenfelé nagy megdöbbenést keltett a jeles művész váratlan megbetegedése. Kolozsvárt is már az éjjeli órákban elterjedt a hír, s a közönség az újabb értesüléseket legnagyobb izgatottsággal várja.

— **Hóry Béla** Kolozsvármegye árvaszéki elnöke szabadsági idejét Homoródfürdőn tölti. Távolléte alatt a hivatalos teendőkhben dr. *Rohonczy* Lajos helyettesíti.

— **Személyi hir.** Gr. *Zichy* Jenő orsz. képviselő és *Náday* Ferencz a budapesti Nemzeti Színház tagjai a Segesvárról hazajövet tegnap este Kolozsvárt kiszállottak és itt töltötték el az estét.

— **Kolozsváriak a Petőfi-ünnepen.**

Kolozsvárról a tegnap lefolyt segesvári és fejérgyeházi ünnepen többek közt következők vettek részt: Dr. *Bartók* György ev. ref. püspök, dr. *Márki* Sándor, dr. *Csengeri* János, dr. *Ferenzi* Zoltán egyetemi tanárok, *Schandl* Mihály államvasuti üzletvezető, *Szász* Gerő ev. ref. esperes, E. *Kovács* Gyula színművész, *Losonczy* János árvaszéki elnök, *Fekete* Nagy Béla városi tanácsos, dr. *Esterházy* László városi főjegyző, *Dobál* Antal ügyvéd, *Szekula* Ákos bizt. társ. vezérfelügyelő, dr. *Mihály* József ügyvéd, *Bokor* Károly és *Dániel* Lajos kir. járásbírók, *Ajtai* K. Albert és *Magyar* Mihály szerkesztők, *Petrán* József, *Hegyesi* Vilmos, *Kuszó* István, *Sébési* Samu és ifj. *Téglás* Gábor hírlapírók, *Szentpéteri* Endre kir. tanfelügyelő, *Horváth* Lajos, *Clauzer* Adolf iparosok, *Kallós* András, *Barabás* Béla és *Kiss* József hírlapszerzők, a kolozsvári dalkör tagjai élükön *Oberti* karnagygyal, végül a következő 1843—49-es honvédek u. m. *Szabó* Samu elnök, *Nagy* Pál titkár, továbbá *Kisfaludi* Lajos, Tamási Kovács Ferencz, *Hálás* János, *Pap* István, *Székel* József, *Paulik* András, *Majoros* Albert, *Stemmer* József, *Angyal* József, *Strócz* Ferencz, *Székel* Mihály és *Pethő* Mózes.

— **A Petőfi-ünnepről** szóló tudósításunkból térszűke miatt ma kimaradt a koszoru és a küldöttségek névjegyzéke és a külön székelü ünnepről szóló tudósítás melyeket következő számunkban fogunk pótlólag közölni.

— **Ugron Gábor anyja veszélyben.** Ugron Gábor édes anyja nagy veszélyben volt Homoród fürdőn. Július 28-án ott ugyanis ekkor óriási zivatar lévén, a vilám becsapott szobájába. Szerencsére azonban ép ekkor véletlenül sem a köztisztelőben álló matrona, sem ugyan itt levő férjes leánya nem lévén otthon, szerencsétlenség nem történt.

— **A Petőfi-házra** Mohay Károlyné urnő 10 frtot küldött M. Kályánból. Rendeltetési helyére juttatjuk.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny levelei.)

Vészi József képviselő.

Szászsebes, jul. 31.

Szászsebesen, a *Horváth-Toldy* halálával megüresedett választókerületben ma volt meg a választás.

Képviselőnek **Vészi Józsefet**, a „Budapesti Napló” főszerkesztőjét **választották meg.**

Vonat összeütközés.

Klostenaburg, jul. 31.

Klosterneuburg közelében a **401. számú gyorsvonat a tehervonattal összeütközött.**

1 ember meghalt, 6 sulyosan, 10 könnyen megsebesült.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapulajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik néhai szeretett férjem temetésén megjelenvén, bánatomban osztozkodtak, hálás köszönetemet.

Kolozsvár, 1899. jul. 31-én.

özv. Malisch Lajosné.

Ujvilág mulató.

Wichinskaja, a föltülmulhataflan művésznőt szerencsénk volt még két napra szerződtetni.

Hirdetések.

Sz. 20177 - 1899. tan.

688. 2-3.

Pályázati hirdetés

Kolozsavart sz. kir. város irodalmi milleniumi jutalmára.

Hazánk fenállásának ezeréves fordulója alkalmával városunkban a magyar irodalomnak és tudományosságának támogatására alapított „Kolozsavart sz. kir. város milleniumi jutalma” ez évi egyezer koronás alapítványi részletére pályázatot hirdettünk. Pályázhatnak az 1895. 1896. 1897 és 1898 években megjelent szépirodalmi, verses, vagy prózai munkák, regények, színművek, vagy más fajta költői művek, melyek **f. hó szeptember 1-éig** Tanácsunkhoz adandók be.

A részletes pályázati feltételeket magában foglaló alapító oklevél a város levéltárában megtekinthető.

Kolozsavart sz. kir. város Tanácsának 1899. július 25-ikén tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór,
polgármester h.

Sz. 298 - 1899 tlv

692 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

A kolozsavart kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírá teszi, hogy Rákóczi Jánosnak Oltyán Gergely végrehajtást szenvedő elleni 44 frt 36 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést a kolozsavart vi. déli kir. járásbírósa területén levő Sz. 2-8. r. 1852. 1856. 1036. 1040. 2439. 2441. 2448. 2450. 2754. 2423 hrsz. és a 373 tjkvbeni közös legelőbeli 1328 négyesűgöl ingatlanokból Oltyán Gergelyt B. 8 alatt megillető felerész jutalékára 209 frt becsértékben, továbbá Oltyán Gergely végrehajtást szenvedő és társ-tulajdonos neje Takács Anna nevén felvett sz. fenevi 445 sz. tjkvben A. I. 1. r. 2442-2447 hrsz és a 373 sz. tjkvbeni közös legelőbeli 1028 négyesűgöl területű ingatlanra 176 frt. becsértékben, továbbá Oltyán Gergely végreh. szenvedő és társ-tulajdonos neje Takács Anna nevén felvett sz. fenevi 887 sz. tjkvben. A. I. 1. r. 817 hrsz. és a 373. sz. tjkvbeni közös legelőbeli 105. négyesűgölre 20 forint becsértékben, továbbá az Oltyán Gergely végrehajtást szenvedő neje Takács Anna és Trif Anikó társ-tulajdonosok révén felvett százsfenevi 803 sz. tjkvben A. 1. rend. 617 hrsz. ingatlanra 147 frt. becsértékben A. 2. r. 3344-3347 hrsz. ingatlanra 34 frt becsértékben és A. 3. r. sz. azaz a 373 sz. tjkvbeni közös legelőbeli 1 held 47 négyesűgölre 11 frt. becsértékben; továbbá a végrehajtást szenvedő Oltyán Gergely és társ-tulajdonosok Hintvorán Togyer, Nikulaj k. k. Mária Flora és Anna nevén felvett százsfenevi 803 sz. tjkvben A. 1. r. 86 hrsz. ingatlanra még pedig a C. 2 és a D. 2. Hintvorán Szimion és Fluerás Annát az egészhez viszonyítva megillető egy-hatod részbeni életfogytiglani haszonélvezeti jog fenntartásával 31 frt becsértékben, végül az Oltyán Gergely végrehajtást szenvedő és Fluerás Jánosné sz. Borsán Szofia Ruzs Anna f. Krisztian Gligorné, Ruzs Paagyia f. Oltyán Pavelné Ruzs Todor, Ruzs Jánosné sz. Morár Todorosia Oltyán Gergelyné, sz. Takács Anna, Oltyán Gergely kisk. Ruzs Mitru kisk. Petró és kisk. Ruzs F. 6 hrsz. társ-tulajdonosok nevén felvett sz. fenevi 1122 tjkvben A. 1. r. 2060. 2061. hrsz. ingatlanra 154 frt becsértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899 évi augusztus hó 16. délelőtti 10 óráigkor Szász-fenes közszékházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverésen végrehajtaton kívül árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni avagy az 1881 évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegei elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsavart, 1899 évi április hó 20-án.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tszéki bíró.

TÜZIFA

első osztályú bükk hasáb tűzifa (nem ausztott)

■ nagyban való eladása ■

a kaczói állomáson kocsiha rakva 10.000 kgrm. 34 forint, — a kolozsavart állomáson átadva 50 forint.

Bükkfa-szén a kolozsavart állomásról 100 kgrm. 2 frt.
Nagyobb vételnél kedvezmény.

648. 7-10

Herczeg Albert Kolozsavart

Értesítés!

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegelegedéssel működő és a legdisztingváltabb izlést is kielégítő butoraktárban és műhelyben ügyeim rendezéséhez szükséges rövid szünetet többen, kenyszerűsége irányuló roszindulatú koholmányokkal ama híresztelésekre használták fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugtalanba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem válllok. Minthogy kiváló izlésemről és példás munkámról külföldön is elismert nevemet megromítani másképpen — pl. verseny munkáival — nem voltam képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésekkel kitüntetni, üzletemből e szünet alatt elszakokjanak.

Éppen ezért az igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam önértékének tartozom a tendenciózus rágalomkal demontálásával. A mit ítélek tenni ami a tiszteltetés kérés által, — hogy szíveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, izlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint addig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezennel még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésként teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításul. Ezek után van szerencsém jól ismert cégemet ismét nagybecsűlt beindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bővítése, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsesítése tekintetéből. Ugyanígy bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butoroktat „moly mentesítő” preparátumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseket kérve maradok kiváló tiszteltettel

415.22-*

Duchony János és fia.

TESSITORI és GURISATTI

Nagy-utca 27. szám.

Felvállalnak: Granitto, Terrazzo, Betonirozások, Csatornázások, Szökőkutak, Beton hidépítések, Aszfaltirozások, Beton alapozások, Cement és Mozaik-lapokkal kövezések, Építészeti díszítőmunkák gipsz, cement- és mákból stb.

Raktáron tartanak: Cement és Mozaiklapok minden szín és nagyságban, Járdalapok, Aszfalt fedélpép, Aszfalt elszigetelő lemez, Csatorna csövek, Portland és Roman-cement, Fűsz (Gipsz) stb. 472 14-15.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is.

Felesleges tehát Santalt vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt

nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

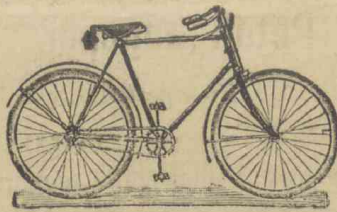
gyógyszertárban

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előlegei beküldésével franco.

539. 14-30.

Sürgönyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsavart.

ne vegyen addig senki!

Telefon 412.

míg meg nem úzte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélzerű újításokkal ellátott BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAINKAT; különösen az angol fegyvergyár készítményeit, a mely felülmúl minden képzeltet, úgy csinosága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva. Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legfinomabb angol aczélból készült ülésű kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésű, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerékű csomagszállítóra alkalmas 300 frttól, és az angol B. S. A. láncz nélkülieket 180-200 frttól adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet válllok az igei t. vevőimet, úgy helygek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárt helyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni.

Raktáromon vannak az összes kerékpárok részei, azok teljes felszerelésével, sokféle acetylen lámpák, Ca-cium Carbide zárt kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső kő penyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becsesélem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner kis és nagy körhajós, Howe, Cylinder, Viktoria hímző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsű vevőimet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkoszik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig havi kis részletfizetés ellenében adom.

Áruimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emaillozva, nickellozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri
515. 23-00.

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

Sürg. nyozim: Solymosy-gépgyár.

gépgyár- és vasöntőde Kolozsavart.

Telephon 186.

Készít legjutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő gőzgépeket a legújabb és legkissebb káros térrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású szivattyúkat, szajtokat,

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat; valamint mindennemű gazdasági gépeket, u. m.: eséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trieureket, szecsavágókat stb.

Különös figyelmébe ajánljuk úgy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek nagyban gyártott

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, csigalépesőket stb. stb.

Mindennemű gépek és géprészek javítását a legjutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő jótállást vállalunk el.

Tervezetten és költségvetéssel készséggel szolgálok.

Szíves pártfogásukat kéri

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavart.